

Möt mig där jag är

Socialtjänst, boendepersonal, gode män. Det finns många vuxna runt ensamkommande flyktingungdomar. Ändå saknar de ofta en nära vuxen att lita på.

Text: Anna Fredriksson | Bild: Anders Löwdin | [Prenumerera](#) | Artikel i SocialPolitik nr 2 2015

Var tacksam. Ni är bortskämda! Det har Musse och andra ensamkommande flyktingungdomar fått höra många gånger.

– Klart vi ska vara tacksamma, men när vi kommer till Sverige blir vi inte lyssnade på. Jag sa att jag var 15 år, då sa de "du ser yngre ut". Annars är det "du se äldre ut", så har de sagt till de killar jag känner. Det är Migrationsverket som bestämmer hur gammal du är. Och så fortsätter det.

Ofta innebär asylprocessen att flytta runt mellan olika boenden. Transitboende, sedan HVB-hem eller som i Musses fall ett familjehem, där det efter ett tag skar sig. I början var han tyst och bara fann sig.

– Det är väl naturligt så länge man inte kan språket och inte vet reglerna. Men sen kände jag – så här ska det inte vara. Jag var tvungen att vara hemma klockan åtta, jag fick inte ta med någon kompis hem, ingen fick sova över.

När han sa att han inte trivdes i familjehemmet fick han flytta till Borlänge.

– Jag hade hela mitt liv i Stockholm, vänner, flickvän. Jag fick ordna en ny familj själv för att ta mig tillbaka dit, ett afghanskt familjehem. Det blev sådär det också.

Musse har varit tolk i arbetet med en ny bok där ensamkommande berättar om sina första upplevelser av Sverige. Syftet med boken Möt mig där jag är är att ställa frågan: Gör vi det bästa utifrån barnens perspektiv?

Isabella Canow har gjort intervjuerna och skrivit boken. Hon skulle önska att de vuxna som möter ungdomarna visade större öppenhet och vilja att förstå. Hon är beredd på att många av

ungdomarnas berättelser kommer att uppfattas som kritik.

– Men varför envisas vi med små saker som blir fel? Som att låsa köket på boendet klockan 19. Alla som haft en tonårskille i sin närhet vet att de är hungriga. Och om man nu vill äta kyckling och ris fem dagar i veckan är det så farligt?

Musse fyller i:

– Det finns en massa regler på HVB-hemmen. Lunch serveras en viss tid. Den som inte är hemma då får vänta till middag. Och på kvällarna ska man vara hemma en viss tid. Ofta ligger boendet utanför tätorten och det går dåligt med bussar, men personalen vill inte hämta, så som en förälder hade gjort.

Minsta konflikt blir problem, en fråga om maktrelationen mellan tjänstemän som gör sitt jobb och en ungdom utan någon nära vuxen.

– Vad är rätt eller fel? Vem litar jag på? Alla som ungdomarna möter har betalt, om någon träffar dem frivilligt är det Röda Korset eller Rädda Barnen. Ibland kan det bli en mera personlig relation med den gode mannen, men gode män har ofta hand om 20–30 ungdomar, säger Isabella Canow.

Det är otydligt vilken roll socialtjänsten, personalen på boendet och de gode männen har.

– Om ungdomarna har frågor bollar de olika myndigheterna ansvaret mellan sig, de vet ofta inte själva.

Många unga känner sig lurade när de placeras. Handläggaren visar ett idylliskt fotografi av hur det ser ut på orten, orkar inte ta dialogen om att det är kallt på vintern i Norrland och att det är glesbygd. För många blir inte bara klimatet en chock utan också att man sticker ut när man rör sig i ett litet samhälle.

Finns det någon skillnad mellan flickor och pojkar?

– Flickorna klagar på att personalen har mer gehör för killarna, att de får mer fickpengar i samma ålder. Killar blir arga och aggressiva och då ger de efter. Men det är olika från kommun till kommun. Gode männen ger också olika, det är inte rättvist någonstans.

Anna Fredriksson

ordomening[at]hotmail.com

Ensamkommande bildar föreningar

Sveriges Ensamkommandes Förening/SEF har 13 lokalavdelningar och växer hela tiden. Musse är ordförande för Stockholmsföreningen. I första hand ska SEF ge gemenskap. Men de bidrar också gärna med kunskap till boenden och andra som vill veta mer om hur det är att vara ensamkommande. Du hittar SEF på Facebook.

Läs mer:

Möt mig där jag är – Isabella Canow, Skyddsvärnet.